

SKARBY Z NASZEGO RZYMSKIEGO ARCHIWUM (Mapa skarbów # 12)

Któż z nas będąc dzieckiem nie chciał posiadać mapy skarbów! Mapy, która zaprowadziłaby nas do ukrytej skrzyni pełnej kosztowności. Prawdopodobnie, kiedy byliśmy dziećmi, nie zdawaliśmy sobie sprawy z faktu, że już posiadanie takowej mapy było skarbem samym w sobie. Kilka miesięcy

temu nasze Archiwum w Rzymie odwiedził ks. Michał Szlachciak CR. Pokazałem mu czarną skrzynkę (#153), w której znajdują się materiały dotyczące Misji w Bułgarii. Przeglądając te dokumenty, jego uwagę zwróciła pewna stara mapa. Zdecydował, że napisze on kilka słów o niej i podzieli się z nami tym odkryciem. Zatem dzisiejszy "newsletter" został przygotowany przez **ks. Michała Szlachciaka**, przełożonego Misji w Bułgarii.

"Przeoglądając w Rzymie dokumenty dotyczące naszej misji w Bułgarii, natknąłem się na wiele ciekawych walorów historycznych. Okazało się, że oprócz listów w różnych językach, można tam znaleźć również wycinki z gazet, mapy, a nawet ikony. Prezentowany poniżej dokument jest częścią tekstu, zatytułowanego: „Uwagi co do obecnych potrzeb Unii Bułgarskiej”, datowany na 13 kwietnia 1876 roku (ACR-R 64860). Tekst przypisywany jest ojcu Pawłowi Smolikowskiemu CR. O tym dokumencie obszerniej jeszcze napiszę.

Przejdźmy jednak do mapy. Jest to cenna „relikwia”, ponieważ jest wykonana ręcznie na cienkim papierze (prawie przeźroczystym). Być może jest poprostu przerysowana z oryginalnej (przekalkowana). Dołączam również grecką (mimo iż pisaną alfabetem łacińskim!) mapę z połowy XIX wieku przedstawiającą tzw. Białomorską Trację (bul. **Беломорска Тракия**). Jest to teren sporny między trzema narodami: bułgarskim (słowiańskim), greckim i tureckim (arabskim). Moment historyczny, w którym powstała ta konkretna mapa (1876r.) to czas burzliwy dla Bułgarii. Panuje wojna wyzwolenicza (spod jarzma tureckiego), zakończona w 1878 roku, wyzwoleniem części Bułgarii, w tym prezentowanego na mapie terenu.

Zwróćmy uwagę, że na „naszej” mapie z Archiwum, znajdują się miejsca związane z naszą posługą: Varna (gr. Odessos), Burgas (gr. Pirgos – do połowy XIX w. wieś rybacka) i Adrianopol (gr. Hadrianopolis – miasto imperatora Hadriana, bul. **Одрин** – Odrin, tur. Edirne). Widzimy wyraźnie trzy rzeki skupiające się w tym ostatnim mieście (Arda, Tundża i Marica). Co ciekawe na mapie nie możemy znaleźć innych miejsc, gdzie posługiwali wówczas zmartwychwstańcy, takich jak: Akbunar i Kajakli (często błędnie nazywane w naszej historii Kaik). Mapa jest bardzo ciekawa i niespotykana. Szukałem podobnych w archiwach w Burgas, Małko Tyrnowo i Sofii, niestety bez rezultatu. Zwróćmy uwagę, że mapa włącza również Konstantynopol (bul. Carigrad, gr. Bisantium, tur. Istanbul), jako teren wpływów słowiańskich.

Tam została podpisana Unia Bułgarska, 18 grudnia 1860 roku i tam rezydował egzarcha bułgarski dla katolików obrządku wschodniego do końca I wojny światowej.

Najciekawsze są jednak szlaki, wyznaczone dwukolorowymi kropkami. Być może są to ruchy wojsk wyzwoleniczych, co świadczyłoby o tym, iż chciały one dotrzeć nie tylko do Konstantynopola, ale aż do samej Syrii. Bardziej prawdopodobne jest, że są to stare szlaki handlowe, wyznaczone jeszcze w czasach bizantyjskich (Wschodniego Cesarstwa Rzymskiego). Świadczy o tym fakt pokrywania się tych tras prawie w całości ze szlakami starych dróg rzymskich. Miłego oglądania!”

Michał Szlachciak CR

